

Vrouwelijke kracht in plaats van ego-getob

Dat vrouwen nog steeds moeilijk doordringen tot topfuncties, ligt aan de organisaties waar zij werken, aan het gebrek aan kinderopvang en natuurlijk aan de mannen – allemaal waar. Maar door aan zichzelf te sleutelen kunnen vrouwen zelf ook veel bijdragen aan hun carrièreperspectieven, weet psycholoog Roos Vonk. Ze laten volgens haar veel energie verloren gaan door “ego-getob”. Met haar Girl Power-trainingen boort Vonk de vrouwelijke kracht aan.

Tekst: Guido de Bruin, Fotografie: Roy Beusker

De Besturenraad maakt zich hard voor meer vrouwen in leidinggevende en bestuurlijke functies in het onderwijs. In zogeheten Rode Loper-bijeenkomsten op initiatief van de Besturenraad ondersteunen vrouwen elkaar in hun functie en zoeken ze naar wegen om in het onderwijs meer seksegenoten aan de top te krijgen.

Tijdens de eerste Rode Loper-bijeenkomst liet Roos Vonk, hoogleraar sociale psychologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen en management consultant, haar licht over het onderwerp schijnen vanuit haar vakgebied.

Ze vermoedt dat de redenen waarom vrouwen moeilijk tot topfuncties doordringen, in het onderwijs niet veel anders zullen zijn dan in andere sectoren, zegt ze in een voorafgaand gesprek met SBM.

ELLEBOGENWERK

“Allereerst zijn er natuurlijk de heersende stereotypen over vrouwen. Leidinggeven wordt vaak geassocieerd met eigenschappen die als mannelijk worden beschouwd: initiatiefrijk, krachtdadig, voortvarend”, aldus Vonk.

“Verder hebben vrouwen vaak minder of andere ambities dan mannen en reageren ze sterker als het sociaalemotionele klimaat niet goed is. Is de sfeer in een organisatie bijvoorbeeld erg competitief en vergt het ellebogenwerk om hogerop te komen, dan vragen vrouwen zich eerder af of ze hier nu wel zoveel energie in willen steken. Ze vragen zich sowieso eerder af: word ik hier gelukki-

“Dat is voor mij spiritualiteit: dat de dingen die je doet, een plaats hebben in een groter verhaal”

ger van? Ook ontlenen ze hun zelfwaardering minder dan mannen aan hun prestaties en meer aan zaken als hun uiterlijk en hun relatie met andere mensen.”

Voor veel mannen is aan de top komen volgens Vonk juist het belangrijkste doel. “Het moet en het zal voor hen, en ze spelen de spelletjes die daarbij horen. Vrouwen zijn vaak minder goed in het spelen van dat spel: zorgen voor je persoonlijke pr, geregeld praten met de baas, zorgen dat anderen er niet met jouw ideeën vandoor gaan.”

‘DOE IK HET WEL GOED?’

Een van de belangrijkste factoren is volgens Vonk het feit dat vrouwen doorgaans minder

zelfvertrouwen hebben dan mannen. “Om ambitie te hebben, heb je het vertrouwen nodig dat je het kunt. Vrouwen tobben vaak met de vraag ‘doe ik het wel goed’. Daardoor zijn ze te veel met zichzelf bezig in plaats van de zaak waar het om gaat, en betrekken ze ten onrechte veel dingen op zichzelf. Goede leidinggevers hebben juist een ruim perspectief en beseffen dat het niet om henzelf gaat en dat ze deel zijn van een groter verhaal.”

Aan het “ego-getob” van vrouwen gaat echter veel energie verloren, merkt Vonk. Met haar bureau voor training en coaching Vonk-Zelfbepaling probeert ze dan ook onder de noemer Girl Power de vrouwelijke kracht aan te boren.

MINISTER PLASTERK BIJ RONDETAFLBIJEEENKOMST

Minister Ronald Plasterk (Onderwijs), die ook emancipatie in zijn portefeuille heeft, is dinsdag 9 oktober te gast bij de Besturenraad voor een rondetafelbijeenkomst voor vrouwen. Die bijeenkomst is bedoeld voor genodigden.

De Besturenraad organiseert dit schooljaar nog twee Rode Loper-bijeenkomsten voor vrouwen in leidinggevende of bestuurlijke functies in het onderwijs, op 17 januari en 15 april 2008 van 15.00 tot 20.30 uur (inclusief diner) in Voorburg. Voor meer informatie kunt u terecht bij Anne Marie Vetten, e-mail amvetten@besturenraad.nl, telefoon 070 348 11 48.

ZELFBEELD, EERSTE INDRUK, SLIJMEN

Roos Vonk, hoogleraar sociale psychologie aan de Radboud Universiteit in Nijmegen, heeft vooral onderzoek gedaan naar de vraag hoe mensen zich een indruk vormen van anderen. Dat heeft onder meer geresulteerd in haar populair-wetenschappelijke boek 'De eerste indruk'. Door dat onderzoeksthema is ze ook steeds meer geïnteresseerd geraakt in het zelfbeeld dat mensen hebben. Hun behoefte aan een positief zelfbeeld kan volgens haar zeer bepalend zijn voor hun denken en doen. Het strelen van het zelfbeeld van een ander neemt Vonk onder de loep in een aparte onderzoekslijn over de effecten van 'slijmen'.

Andere onderzoeksvelden die haar interesseren, zijn onder meer binding, macht en afhankelijkheid, autonomie en authenticiteit, emoties en emotieregulatie.

Door bijdragen aan onder meer Psychologie Magazine en optredens in televisie- en radioprogramma's werkt Vonk mee aan de popularisering van inzichten uit de psychologie.

EIGEN STIJL

Als vrouwen zich laten leiden door hun waarden en doelen in plaats van gepieker over de vraag of ze wel goed genoeg zijn, kunnen ze volgens Vonk hun eigen stijl van leidinggeven "op een vrouwenmanier" ontwikkelen. Vrouwen zijn bij uitstek geschikt voor transformationeel leiderschap, in de ogen van Vonk de beste vorm die er is. Leidinggevend die deze leiderschapsstijl hebben ontwikkeld, worden gezien als authentiek en betrouwbaar. De werknemers vertrouwen erop dat de leider het beste voor heeft met haar of zijn team en met de organisatie, een hoge morele standaard heeft en het team vooruit helpt. Daardoor zijn ze bereid om zich te verbinden aan de visie en de waarden van de leider. Een 'transformationeel' leider stimuleert de

creativiteit van medewerkers en prikkelt hen om tot vernieuwing te komen.

HET KLEINE VERHAALTJE OVERSTIJGEN

Zo'n manier van leidinggeven vergt een "innerlijke transformatie" die de leider op het spoor brengt van zijn of haar authenticiteit, weet Vonk. De spirituele dimensie speelt hierin voor haar een grote rol. "Als je maar blijft worstelen met de vraag 'ben ik wel goed genoeg', leef je in een klein verhaaltje dat vooral over jezelf gaat. Maar als je jezelf de vraag stelt 'wat zijn mijn belangrijkste waarden en wat kan ik daarmee bereiken voor mijn instelling', dan verhef je je boven je eigen ego", zegt de psycholoog. "Dat is voor mij spiritualiteit: dat de dingen die je doet, een plaats hebben in een groter verhaal en de mensen om je heen beïnvloeden. Dat je

niet de vraag stelt 'wat wil ik hebben', maar 'wie wil ik zijn'. Als je het bijvoorbeeld belangrijk vindt om met respect behandeld te worden, begin dan eens met respectvol te zijn. Dan komt dat op een gegeven moment ook bij je terug."

PSYCHOLOGISCHE KANT

Vonk weet natuurlijk dat ook heersende opvattingen in organisaties over bijvoorbeeld parttime werken en maatschappelijke factoren als het gebrek aan kinderopvang de kansen van vrouwen op leidinggevende functies negatief beïnvloeden. Voor Vonk is de psychologische kant van het probleem het meest interessant. "In onze trainingen werken we vooral aan het zelfvertrouwen van vrouwen en aan het overstijgen van het kleine verhaaltje van 'ben ik wel goed genoeg'. Omdat ik psycholoog ben, kan ik dáár iets aan doen." □